

digt have det for Die; det er ikke et Fag, som man kan lære alene ad den theoretiske Wei, man maae kjende de praktiske Forhold, og man maa følge Landvæsenet Skridt for Skridt.

Det var først, da en Videnskabsmand, nemlig Lægen Thaer, blev praktisk Landmand, at han søgte at forklare Landvæsenets Erfaringer ved Naturvidenskaberne og at han dannede en landøkonomisk Videnskab; — og det er det, som han begyndte, at der skal fortsættes og tildeels er blevet det, men for at det kan blive iværksat, maa Naturforskeren gaae den samme Wei som han, nemlig gjøre sig praktisk bekendt med Landvæsenet. Uden det kunne vi vel faae en Landbohøjskole, hvor Docenterne kunne foredrage Naturvidenskaberne i deres Almindelighed; men de kunne ikke føre dem over paa Landbruget, de kunne ikke lære deres Anvendelse i Praxis, som er dem fremmed.

Man vil maaskee indvende mig, om at man ogsaa vil indrømme mig Rigtigheden af det her Anførte, godtgjør det kun, at Naturforskeren maa have sat sig ind i Landvæsenet, førend han bliver Docent for Landvæsenets elever, men derimod ikke, at selve Landbohøjskolen maa oprettes paa Landet i Forbindelse med et større Agerbrug. Dog tror jeg, at dette ligger i Sagens Natur; thi han maa vedblive at følge Landvæsenet og de Fremstridt, det gjør, ellers bliver han snart fremmed for det igjen, og han maa have Leilighed til at gjøre Jagttagelser og ansætte Undersøgelser; men det kan han kun, hvor Agerbruget bliver drevet under almindelige Forhold og ikke ved at experimentere i en Have eller i en lille Forsøgsmark. Der viser sig fremdeles stadigt nye Phænomener, der gjøres stadigt flere Erfaringer; for at kunne oplyse dem, maa han være paa Stedet, hvor de gjøres. Jeg skal saaledes nævne de Sygdomme, som angribe Kornarterne, — det er Naturforskeren umuligt at komme til noget Resultat, med mindre han kan følge Plantevæxten og iagttage Sygdommen fra dens første Udspring. For Naturforskeren

vil et vel drevet Agerbrug være en stor Forsøgsmark, som vil give ham Anledning til utallige Undersøgelser baade med Hensyn til Jordbund, Planteliv og Plantevært og Plantenæring og med Hensyn til Kreaturholdet. Om disse Undersøgelser maa man vente, at de kunne give saadanne Resultater, at derpaa kan bygges en landøkonomisk Videnskab, som kan støtte det praktiske Landvæsen, som kan oplyse Meget af det, som endnu er Landmændene uklart.

Jeg maa fremdeles fastholde, at en Landbohøjskole bør af Hensyn til Eleverne anlægges paa Landet. For Enhver, der kjender Landmandens Liv og tillige er bekendt med Kjøbstadsbevoerens og navnlig med den studerende Ungdoms, — maa det være klart, at de ere saare forskellige. Det er et Offer for den, der har Landlivet hjært, at give Slip paa det og flytte til en By; men ikke alene dette maa overveies, og at det maaskee vil afskrække unge Landmænd fra Dpholdet ved Landbohøjskolen, men der vil være Fare for, at de unge Mennecker ville finde for megen Smag i en Levevis, som er modsat den, der passer sig i deres fremtidige Livsstilling.

Man maa ogsaa vente, at flere unge Landmænd ville blive holdte borte fra den af deres Forældre, som ville nære Frygt for at sende deres Sonner til Hovedstaden i en ung Alder uden Dypigt og udsatte for Fristelser til Udskeielser. Ved en Landbohøjskole paa Landet ville de altid have deres Dphold paa den, de ville være under Tilsyn af Directeuren og Lærerne, og de ville vanskeligt have den Leilighed til at slette ud som i Hovedstaden. Dette er ogsaa erkjendt af selve Commissionen, som Pag. 81 i Betænkningen siger om de saakaldte Forvalterskoler: „Dernæst er Antallet af de unge Mænd her i Landet ikke ubetydeligt, der, udrustede med tilbørlige Evner og Forundskaber fra andre Beskæftigelser, gaae over til Landvæsenet, men som